

POLITIET

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep
0031 Oslo

Dens referanse	1. år referanse	Dato
2009/01836 2008	200901319 1	21.9.09

Horingsuttalelse om forslag til fremtidig organisering av nødmeldetjenesten – 112 rapporten

Det vises til skriv av 4. august 2009.

Innledning

Utvalget har lagt frem en god og omfattende rapport om den fremtidige nødmeldetjenesten, og jeg er i hovedsak enig i de forslag som utvalget fremmer. Overgang til ett nødnummer – 112 – slik de fleste andre europeiske land har gjort, vil kunne fremme brukervennligheten og kvaliteten i nødmeldetjenesten.

Politiets operasjonssentraler er nervesenteret i politiets operative virksomhet og en viktig aktør i redningstjenesten. Dette vil ikke bli endret selv om mottak av nødmeldinger blir flyttet til de nye 112-sentralene. Det er således viktig at man velger en modell for fremtidig organisering av nødmeldetjenesten som ikke griper forstyrrende inn i politiets etablerte system og tjenesteutførelse. Den foreslåtte modell C synes i så måte å være det beste valget.

Forholdet mellom 112-sentralene og redningstjenesten

Jeg legger til grunn at dagens organisering og fordeling av ansvar videreføres slik det fremgår av Politilovens § 27 og Kgl. res. av 4. juli 1980 (om organisering av redningstjenesten i Norge). Noen av utvalgets formulering vedr. oppgavene for 112-sentralene ("..bidra til samordning av nødetatens innsats...") er egnet til å skape usikkerhet om dette. Dette er uheldig og bør rettes opp.

Det er mulig at det kan være behov for at 112-sentralen samordner brannvesenets og helsetjenestens innsats hvis det skulle forekomme at disse etatene løser et oppdrag uten at politiet er involvert. Likeså kan det tenkes at det er behov for en viss samordning fra 112-sentralens side under selve utrykningsfasen, altså inntil politiets innsatsleder er kommet til skadestedet og har etablert sin ledelse. Ut over dette kan jeg ikke se at etableringen av de foreslåtte 112-sentralene skal kunne innvirke på dagens etablerte organisering av redningstjenesten.

Politimesteren i Haugaland og Sunnhordland

Besøk: Smedasundet 50
Post: Postboks 278, 5501 Haugesund
Tlf: 52 86 80 00 Faks: 52 86 81 50

Rapportens anbefaling av modell C

Som nevnt over mener jeg at modell C fremstår som den beste modellen for fremtidig organisering av nødmedtjenesten.

Jeg har ingen bemerkning til antall regioner (7 eller 8), og ingen prinsipielle innvendinger mot at det etableres to sentraler i denne regionen.

Det synes fornuftig å legge det forvaltningsmessige ansvaret for sentralene til et direktorat. Jeg ser at utvalget legger vekt på den betydningen det nye nødnettet vil få for effektiviteten i nødmed- og redningstjenesten, og at islandske myndigheter "understreket... betydningen av det nye landsdekkende tetrasystemet har hatt for å utvikle et effektivt samarbeid mellom 112-nodsentralene og alle etater som bidrar i håndteringen av nødssituasjoner". I lys av dette kunne det være naturlig å vurdere om ansvaret for 112-sentralene med fordel kunne legges til Direktoratet for nødnett.

Utvalget avviser dette fordi man der ikke har "erfaring med oppgaver av den typen nødmedtjenesten omfatter...". Slik erfaring finnes vel i dag uansett ikke på direktoratnivå og må derfor formentlig bygges opp fra grunnen, enten det skjer i et eget direktorat eller i en (ny) avdeling i Direktoratet for nødnett.

For politiet har dette valget neppe stort å si.

Andre momenter

Nødmeldinger som er rent politispesifikke (angår kun eller i all hovedsak bare politiet) reiser egne utfordringer. Her må hovedregelen være at selv om førstemottaket av meldingen skjer på 112-sentralen skal slik meldinger umiddelbart overføres til politiets operasjonssentral for videre oppfølging. I slik tilfeller må operatoren på 112-sentralen kunne etablere medlytt for raskt å kunne foreta alarmering av brann- og helseressurser hvis utvikling av situasjonen skulle gjøre det nødvendig. Jeg ser ingen tunge innvendinger mot medlytt, som rent teknisk enkelt må kunne etableres.

Det synes hensiktsmessig å regulere virksomheten til de nye 112-sentralene i en egen lov.

Praktisk gjennomføring:

Samarbeidsrutinene mellom 112-sentralen og de tilknyttede distrikter bør få en lokal utforming, alt etter hva man finner nødvendig og hensiktsmessig. 112-sentralen bør, så snart den er etablert, initiere et møte med politidistriktene i regionen hvor dette diskuteres. Formentlig vil man rundt om i landet finne forskjellige løsninger, hvilket gir et grunnlag for senere evaluering av erfaringene med de ymse ordningene.

Hvis 112-sentralen skal koordinere ressursene for brann og helse, og politiet kun yte bistand til gjennomføring av oppdraget, bør formentlig kommunikasjonen etatene gå gjennom 112-sentralen. Når nødnettet er blitt operativt kan selvsagt kommunikasjonen gå direkte, hvilket kan spare tid og bidra til å forebygge misforståelser (jo færre ledd desto klarere budskap). Motsatt kan dette skape vansker for 112-sentralens løpende koordinering.

Mottak og behandling av falske eller ikke-reelle nødmeldinger reiser noen spørsmål. Oppkall som helt åpenbart ikke er nødmeldinger må kunne avvises av 112-sentralen. Dette vil være oppkall hvor det ikke er en person i andre enden av linjen (feil nummer eller ubevisst oppringing) eller hvor innringer selv opplyser at han/hun ikke er i nød, men har andre behov og ønsker (vil ha taxi, generelle opplysninger eller bare noen å snakke med). Ofte vil det ikke være tvil om at slike oppringninger uten fare kan avvises, og bortfall av slike "henvendelser" vil bety en avlastning av politiets operasjonssentraler.

Men i alle tilfeller hvor det er tvil om det dreier seg om en reell nødmelding eller ikke må hovedregelen være at 112 sentralen umiddelbart setter samtalen over til politiets operasjonssentral, ev. med etablert medlytt. Operatoren på 112-sentralen vil normalt ikke ha den kunnskap og erfaring om politimessige forhold som kreves for å avgjøre tvilstilfeller, heller ikke adgang til politiets registre og operativsystemer som i denne sammenheng kan være viktige verktøy. Det må derfor fortsatt være politiets oppgave og ansvar å avgjøre tvilstilfellene.

Kunnskap om politiet på 112-sentralene bør dels kunne sikres gjennom rekrutteringsprosessen. Midlertidig innbeordring av politipersonell til sentralene (hospitantordning) kan selvsagt vurderes, men må i så fall bygge på lokale avtaler. For øvrig vil samarbeidsseminar, gjensidige informasjonsmøter og oppbygging av gode personalrelasjoner bidra til å fremme den følelsen av felles oppgaver og mål som er nødvendig for at samarbeidet skal fungere.

Spørsmålet om praktisk og sikker kommunikasjon mellom 112-sentral, operasjonssentralen og politiets patruljer vil i verste fall ikke finne sin fullgode løsning for nodnettets er på plass.

Det øvrige spørsmålene som er listet opp lar jeg ligge.

Avslutning

Man får håpe at utvalgets (optimistiske) vurdering av behovet for ressurser til de nye 112-sentralen vil slå til. Særlig gjelder dette spørsmålet om hvordan man skal dekke behovet for kvalifisert personell.

Uansett må det tydelig slås fast at det ikke kan bli aktuelt å avgi årsverk fra politiet til 112-sentralene.

Selv om politiet slipper oppgaven med å være første respondent på nødmeldinger så er dette en marginal lettelse i forhold til politiets (les operasjonssentralene) totale oppgaveportefolje.

Dermed ville det fremstå som fornuftstridig om man – i en tid når det omsider synes klart for politiske myndigheter at politiet må styrkes – skulle fjerne ressurser fra politiet.

Med hilsen

Kåre Songstad